

www.peliti.gr

ΜΑΝΙΦΕΣΤΟ ΓΙΑ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΤΩΝ ΣΠΟΡΩΝ

Το "ΜΑΝΙΦΕΣΤΟ ΓΙΑ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΤΩΝ ΣΠΟΡΩΝ" μοιράστηκε στην παγκόσμια συνάντηση των κοινοτήτων διατροφής Terra Madre στο Τορίνο της Ιταλίας στις 26-30 Οκτώβρη του 2006.

Μεταφράστηκε για το Πελίτι από τη Ρένα Ακριτίδου.

Γίνεται μια προσπάθεια να φτάσει στα χέρια περισσότερων ανθρώπων.

Δημιουργήθηκε από τη Διεθνή Επιτροπή για το Μέλλον των Τροφίμων και της Γεωργίας

ΤΟ 2003 Η ΔΙΕΘΝΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΓΙΑ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΤΩΝ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕ ΚΑΙ ΔΙΕΝΕΙΜΕ ΤΟ ΜΑΝΙΦΕΣΤΟ ΓΙΑ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΤΩΝ ΤΡΟΦΙΜΩΝ (WWW.ARSIA.TOSCANA.IT/CIBO/INDEX.HTM).

ΕΞΕΘΕΣΕ ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΒΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΜΑΚΡΟΠΝΟΕΣ ΑΝΤΙΛΗΨΕΙΣ ΩΣΤΕ ΝΑ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΤΕΙ ΟΤΙ ΤΑ ΤΡΟΦΙΜΑ ΚΑΙ Η ΓΕΩΡΓΙΑ ΘΑ ΓΙΝΟΥΝ ΠΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΚΑΙ ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΑ ΒΙΩΣΙΜΑ ΚΑΙ ΣΤΟΧΕΥΣΕ ΣΤΗΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΤΟΥ ΚΙΝΗΜΑΤΟΣ ΠΟΥ ΕΡΓΑΖΕΤΑΙ ΓΙΑ ΕΝΑΝ ΠΙΟ ΔΙΚΑΙΟ ΚΑΙ ΟΧΙ ΑΔΙΑΦΟΡΟ ΚΟΣΜΟ. ΑΦΟΥ ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΗΚΕ ΣΕ ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΓΛΩΣΣΕΣ, ΔΙΑΝΕΜΗΘΗΚΕ ΕΥΡΥΤΑΤΑ ΣΕ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥΣ, ΚΑΘΩΣ ΚΑΙ ΣΕ ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΔΙΑΣΚΕΨΕΙΣ ΚΑΙ ΣΥΝΟΔΟΥΣ, ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΜΕΝΗΣ ΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΙΚΗΣ ΤΟΥ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΣΤΟ ΚΑΝΚΟΥΝ ΤΟΥ ΜΕΞΙΚΟΥ ΤΟ 2003 ΚΑΙ ΥΙΟΘΕΤΗΘΗΚΕ ΑΠΟ ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ ΣΕ ΟΛΟ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ. ΑΠΟ ΤΟ ΟΛΙΣΤΙΚΟ ΤΟΥ ΟΡΑΜΑ ΚΑΙ ΤΙΣ ΑΡΧΕΣ, Η ΑΠΟΛΥΤΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΠΟΡΟΥ ΜΕ ΟΛΕΣ ΤΙΣ ΔΙΑΚΛΑΔΩΣΕΙΣ ΤΗΣ, ΠΡΟΕΚΥΨΕ ΩΣ ΕΠΙΤΑΓΗ ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΤΕΙ ΩΣ ΚΑΤΕΠΕΙΓΟΝ ΖΗΤΗΜΑ. ΜΕ ΤΗ ΣΥΝΕΧΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΝΕΡΓΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΤΗΣ ΤΟΣΚΑΝΗΣ, Η ΔΙΕΘΝΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΓΙΑ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΤΩΝ

ΤΡΟΦΙΜΩΝ, ΜΕΣΩ ΜΙΑΣ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑΣ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ TERRA MADRE ΣΤΟ ΤΟΡΙΝΟ, ΕΤΟΙΜΑΣΕ ΤΟ ΠΑΡΟΝ ΜΑΝΙΦΕΣΤΟ ΓΙΑ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΤΟΥ ΣΠΟΡΟΥ. ΕΛΠΙΖΟΥΜΕ ΑΥΤΟ ΤΟ ΜΑΝΙΦΕΣΤΟ ΝΑ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΕΙ ΣΤΗΝ ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΤΑΧΥΝΣΗ ΤΟΥ ΚΙΝΗΜΑΤΟΣ ΠΡΟΣ ΜΙΑ ΒΙΩΣΙΜΗ ΓΕΩΡΓΙΑ, ΚΥΡΙΑΡΧΙΑ ΤΩΝ ΤΡΟΦΙΜΩΝ, ΒΙΟΠΟΙΚΙΛΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΓΕΩΡΓΙΚΗ ΠΟΙΚΙΛΙΑ, ΝΑ ΒΟΗΘΗΣΕΙ ΣΤΗΝ ΥΠΕΡΑΣΠΙΣΗ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΩΝ ΑΓΡΟΤΩΝ ΝΑ ΣΩΖΟΥΝ, ΝΑ ΜΟΙΡΑΖΟΝΤΑΙ, ΝΑ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΟΥΝ ΚΑΙ ΒΕΛΤΙΩΝΟΥΝ ΣΠΟΡΟΥΣ, ΝΑ ΕΝΔΥΝΑΜΩΣΕΙ ΤΗ ΣΥΛΛΟΓΙΚΗ ΜΑΣ ΔΥΝΑΜΙΚΗ ΩΣΤΕ ΝΑ ΠΡΟΣΑΡΜΟΣΤΟΥΜΕ ΣΤΑ ΔΕΙΝΑ ΚΑΙ ΤΙΣ ΑΒΕΒΑΙΟΤΗΤΕΣ ΤΩΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΑΛΛΑΓΩΝ. ΚΑΛΟΥΜΕ ΤΟΥΣ ΠΟΛΙΤΕΣ ΚΑΙ ΤΙΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ ΝΑ ΤΟ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΣΟΥΝ ΟΠΩΣ ΝΟΜΙΖΟΥΝ ΠΩΣ ΘΑ ΕΙΝΑΙ ΠΙΟ ΠΡΟΣΦΟΡΟ ΣΤΙΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΤΟΥΣ ΚΑΙ ΩΣ ΕΡΓΑΛΕΙΟ ΕΝΟΠΟΙΗΣΗΣ ΚΑΙ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ, ΣΤΗΝ ΕΚΚΛΗΣΗ ΑΠΟΤΡΟΠΗΣ ΤΗΣ ΑΠΕΙΛΗΣ ΠΟΥ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΟΥΝ ΟΙ ΣΠΟΡΟΙ ΚΑΙ Η ΒΙΟΠΟΙΚΙΛΟΤΗΤΑ, ΑΠΟ ΤΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΓΕΩΡΓΙΑ ΚΑΙ ΤΑ ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΑ ΤΩΝ ΠΟΛΥΕΘΝΙΚΩΝ.

ΜΑΝΙΦΕΣΤΟ ΓΙΑ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΤΟΥ ΣΠΟΡΟΥ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Εισαγωγή

Μέρος Πρώτο

Ποικιλία ζωής και πολιτισμών υπό απειλή

Μέρος Δεύτερο

Ένα νέο παράδειγμα για το σπόρο

Μέρος Τρίτο

Ο νόμος του σπόρου

Μέρος Τέταρτο

Εναλλακτικές λύσεις . Σπόροι ελπίδας

Παράρτημα

Μετέχοντες στις συνόδους της Επιτροπής

ΠΟΙΚΙΛΙΑ ΖΩΗΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΩΝ ΥΠΟ ΑΠΕΙΛΗ

Οι σπόροι είναι δώρο της φύσης, περασμένων γενεών και διαφορετικών πολιτισμών. Είναι έμφυτο καθήκον και ευθύνη μας να τους προστατέψουμε και να τους περάσουμε στις μελλοντικές γενιές. Είναι ο πρώτος κρίκος στην αλυσίδα της τροφής, η ενσάρκωση της βιολογικής και πολιτιστικής ποικιλότητας και η αποθήκη της μελλοντικής εξέλιξης της ζωής. Από την απαρχή της Νεολιθικής Επανάστασης, πριν από περίπου 10.000 χρόνια, οι αγρότες και οι κοινότητες εργάζονταν για να βελτιώσουν τις σοδειές, τη γεύση, τις θρεπτικές και

άλλες ιδιότητες των σπόρων. Επεκτάθηκαν και πέρασαν τη γνώση τους για τις επιδράσεις στην υγεία και τις θεραπευτικές ιδιότητες των φυτών, την αλληλεπίδρασή τους με άλλα φυτά και ζώα, με το έδαφος και το νερό. Σπάνια αρχικά περιστατικά υβριδικοποίησης, έδωσαν ώθηση σε μεγαλύτερης έκτασης καλλιέργεια συγκεκριμένων φυτών στα Κέντρα Καταγωγής τους (όπως το σιτάρι στη Μεσοποταμία, το ρύζι στην Ινδοκίνα, το καλαμπόκι και η πατάτα στην Κεντρική Αμερική), τα οποία από τότε επεκτάθηκαν σε όλο τον κόσμο.

Η ελεύθερη ανταλλαγή σπόρων μεταξύ των αγροτών υπήρξε η βάση της διατήρησης της βιοποικιλότητας, καθώς και της διατροφικής ασφάλειας. Αυτή η ανταλλαγή, βασίζεται στη συνεργασία και την αμοιβαιότητα, όπου οι αγρότες εν γένει ανταλλάσσουν ίσες ποσότητες σπόρων. Αυτή η ελευθερία, πηγάζει πέρα από την απλή ανταλλαγή σπόρων: περιλαμβάνει και την ανταλλαγή ιδεών και γνώσης καλλιέργειας του σπόρου, τις οποίες οι αγρότες κερδίζουν ουσιαστικά παρατηρώντας το σπόρο να ανταπτύσσεται στα χωράφια. Η πολιτισμική και θρησκευτική σημασία του φυτού, η γαστρονομική του αξιοποίηση, η ανθεκτικότητά του στην ξηρασία και τις ασθένειες, η αντοχή του στα παράσιτα, η διατήρησή του και άλλες αξίες, διαμορφώνουν τη γνώση που η κοινότητα αποδίδει στο σπόρο και το φυτό που παράγει.

Σήμερα, η ποικιλία και το μέλλον του σπόρου, τελεί υπό απειλή. Από 80.000 βρώσιμα φυτά που χρησιμοποιούνται για τροφή, μόνο περίπου 150 καλλιεργούνται και μόνο οχτώ, είναι αντικείμενα εμπορίου παγκοσμίως. Αυτό συνεπάγεται μη αναστρέψιμη εξαφάνιση της ποικιλότητας σπόρων και φυτών. Η διάβρωση της ποικιλότητας προκλήθηκε από την τάση για ομογενοποίηση στη βιομηχανική γεωργία. Η ελευθερία του σπόρου και η ελευθερία των αγροτών απειλούνται από νέα ιδιοκτησιακά δικαιώματα και νέες τεχνολογίες, οι οποίες μεταμορφώνουν τα φυτά από αγαθό που μοιράζονται οι αγρότες, σε εμπόρευμα, υπό το κεντρικό μονοπώλιο εταιριών.

Παρομοίως, η ταχεία εξαφάνιση ποικίλων φυτών και ιδιοτήτων φυτών και η ανάπτυξη μη ανανεώσιμων σπόρων, όπως ιδιοκτησιακά υβρίδια και στειροί σπόροι, που βασίζονται στην καταστροφική τεχνολογία, απειλεί το ίδιο το μέλλον του σπόρου και μαζί με αυτού, το μέλλον των αγροτών και την ασφάλεια των τροφίμων.

1. Διάβρωση και εξαφάνιση της ποικιλότητας

Η επιτάχυνση των τεχνολογικών επαναστάσεων σε όλα τα πεδία και η εντεινόμενη συγκέντρωση οικονομικής εξουσίας στα χέρια μικρού αριθμού ανθρώπων και οργανισμών έχουν δημιουργήσει μια όλο και μεγαλύτερη ομογενοποίηση των στρατηγικών παραγωγής και ανθρώπινων πολιτισμών στον κόσμο μας. Ως αποτέλεσμα αυτού, η γενετική αστάθεια ήμερων και άγριων φυτών και ζώων, καθώς και η ποικιλία γλωσσών και πολιτισμών, καταστρέφονται σε άνευ προηγουμένου επίπεδο. Ταυτόχρονα, οι στρατηγικές βιομηχανικής παραγωγής έχουν εξαπολύσει απρόσμενα μακροπρόθεσμες επιδράσεις στο κλίμα και σε όλο το δίκτυο των συστημάτων ζωής. Αυτή η διαδικασία της οικολογικής καταστροφής και της γενετικής διάβρωσης έχει επιταχυνθεί τις τελευταίες δεκαετίες. Και ως αποτέλεσμα, μπορούν να προβλεφθούν μέσα στον τρέχοντα αιώνα, βαθιές μεταβολές στο οικοσύστημα, ως συνέπεια της ανθρώπινης δραστηριότητας.

Οι σημερινές στρατηγικές βιομηχανικής παραγωγικότητας, όχι μόνο προκάλεσαν τις περισσότερες από τις προκλήσεις που αντιμετωπίζουμε σήμερα, αλλά και καταστρέφουν την ίδια την ποικιλία, που είναι η μόνη αποδεδειγμένη στρατηγική των ζωντανών όντων, για να αντιμετωπίσουν επιτυχώς την απότομη και αβέβαιη αλλαγή. Ενόσω φυτά, ζώα και μικροοργανισμοί κάνουν χρήση της δικής τους γενετικής μεταβλητότητας, τα ανθρώπινα

όντα, εξαρτώνται από τη δική τους πολιτιστική μεταβλητότητα και την εφευρετική ικανότητα να προσαρμόζονται στις αλλαγές στο περιβάλλον γύρω τους, για να παίρνουν τροφή από φυτά και ζώα που έχουν προσαρμοστεί σε διαφορετικά τοπικά οικοσυστήματα.

Αυτές οι καταστροφικές πρακτικές βιομηχανικής γεωργίας, καθώς και πόλεμοι και εξορίες, μειώνουν πιο δραματικά από ποτέ, την ποικιλία των σπόρων. Η εξαφάνιση ντόπιων σπόρων προχώρησε χέρι χέρι με την εξαφάνιση μικρών αγροτών και πολιτισμών τοπικής διατροφής. Το ίδιο έχει συμβεί και με την τοπική γνώση για τη χρήση καλλιεργήσιμων και άγριων ποικιλιών φυτών στα διαφορετικά τους οικολογικά και πολιτισμικά περιβάλλοντα. Με την εξαφάνιση και μείωση των γλωσσών και πολιτισμών, τα αυτόχθονα ονόματα και οι διαφορές χιλιάδων φυτών έχουν χαθεί, περιλαμβανομένων των εμπειριών και των παραδόσεων για την καλλιέργειά τους. Αυτό συνέβη και ως αποτέλεσμα της προκατειλημμένης χρήσης των απρόσμενων προόδων και επιτυχιών σε όλα τα πεδία της Βιολογίας και ιδιαίτερα της Γενετικής και της Μοριακής Βιολογίας. Τεχνολογίες που προέκυψαν από παρωχημένες σήμερα ερμηνείες βιολογικών αντιλήψεων, αναπτύχθηκαν και διαφημίστηκαν ως ο μόνος τρόπος να ξεπεραστούν παγκόσμια προβλήματα όπως πείνα και ασθένειες και χρησιμοποιούνται ως εργαλεία οικονομικού και πολιτικού ελέγχου.

Πολιτισμοί άνθησαν και παρήκμασαν μέσω νέων γεωργικών τεχνολογιών. Η ικανότητα παραγωγής περισσότερων τροφίμων από εκείνους που εργάζονται στους αγρούς, υπήρξε καθοριστική για την ανάπτυξη προοδευτικά σύνθετων πρακτικών καταμερισμού εργασίας. Παραδοσιακά, η επιλογή, συντήρηση και διατήρηση, η συνετή ανάπτυξη και διανομή των αποθεμάτων σπόρων, υπήρξε και συνεχίζει να αποτελεί σήμερα, γυναικείο πεδίο, στις περισσότερες απομακρυσμένες κοινότητες. Η συντήρηση σπόρου για την επόμενη σοδειά, υπήρξε θεμελιώδης κανόνας επιβίωσης στην ανθρώπινη ιστορία. Πρέπει να αναπτυχθούν συστήματα δικαιωμάτων και ευθυνών, τα οποία θα αναγνωρίζουν τα συλλογικά δικαιώματα τοπικών κοινοτήτων και την αυτονομία των αγροτών όσον αφορά τους σπόρους, καθώς και την αμοιβαία αλληλεξάρτηση διαφορετικών πολιτισμών και χωρών.

I α. Η προκατάληψη της βιομηχανικής γεωργίας και της διασταύρωσης φυτών

Η βιομηχανική γεωργία έχει οδηγήσει σε σοβαρή διάβρωση της βιολογικής ποικιλίας σπόρων και φυτών καθώς και ειδών ζώων. Η εξάπλωση της σύγχρονης επαγγελματικής γεωργίας έχει αναγνωριστεί ως η κύρια σύγχρονη αιτία για την απώλεια της γενετικής ποικιλίας (2) και η αντικατάσταση τοπικών ποικιλιών, ως η πιο σημαντική αιτία γενετικής διάβρωσης(3).

Η βιομηχανική γεωργία, για την οποία παράγεται σήμερα η μερίδα του λέοντος των σπόρων εμπορικής εκμετάλλευσης, ακολουθεί ένα δόγμα αλλαγής της διαδικασίας παραγωγής, κατά τρόπο που έρχεται σε σύγκρουση με βασικούς κανόνες της παραγωγής και αναπαραγωγής σπόρων. Ο στόχος για όλο και μεγαλύτερες σοδειές ιδιαίτερων εμπορευμάτων ακολουθείται με κόστος τη μείωση της συνολικής αγροτικής παραγωγής και τη διάβρωση της βιοποικιλότητας. Καθοδηγείται από βραχυπρόθεσμες διοικητικές ανησυχίες και περιθώρια κέρδους και από την ίδια τη φύση του, θυσιάζει το να λαμβάνεται υπόψη το κοινό καλό, όπως η μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα του εδάφους, οικοσυστημάτων και αγροτικών κοινοτήτων.

Αυτή η προσέγγιση με όρους αγοράς, αντανακλάται συχνά σε κυβερνητικό επίπεδο, καθώς σε πολλές περιπτώσεις, κυβερνήσεις, αντί να δρουν για το συμφέρον του κοινού καλού, διαταράσσουν περαιτέρω τις τιμές αγοράς, χορηγώντας επιδοτήσεις που έχουν στόχο να δώσουν ανταγωνιστικό πλεονέκτημα στις δικές τους, τοπικές εταιρίες, με αποτέλεσμα να μειώνονται τεχνητά οι τιμές. Οι τεχνητά χαμηλές τιμές, πιέζουν τόσο τη βιοποικιλότητα, όσο και τους μικρούς αγρότες, σε σημείο εξόντωσης.

Είναι προφανές και γενικά αποδεκτό ότι τέτοια βιομηχανική γεωργία και πολιτικές εμπορικής αγοράς, οδηγούν στην περαιτέρω μείωση των ήδη περιορισμένων φυσικών πηγών, αυξάνουν την εισαγωγή ενέργειας και τοξικών σε βάρος της εργασίας και οδηγούν στην απελπισία τους αγρότες και τον κόσμο, στην πείνα. Κι αυτό, παρά το γεγονός ότι παράγονται περισσότερα αγροτικά προϊόντα από όσα είναι αναγκαία για να τραφούν όλοι οι 6,5 δισεκατομμύρια πολίτες αυτού του πλανήτη – και που αν διανεμηθούν συνετά, είναι αρκετά για να θρέψουν τα άλλα 2,5 δισεκατομμύρια πολιτών που αναμένεται να μεγαλώσουν τον παγκόσμιο πληθυσμό μέσα στα επόμενα 40-50 χρόνια. Η ανεπάρκεια του σημερινού μοντέλου παραγωγής τροφίμων είναι εμφανής, από το γεγονός ότι ενόσω άνω του ενός δισεκατομμυρίου ανθρώπων πεινούν και υποφέρουν από υποσιτισμό, άλλα δύο εκατομμύρια, υποφέρουν από υπερσιτισμό με ανθυγιεινά τρόφιμα.

Για πρώτη φορά, ο αριθμός των παιδιών που υποφέρουν από παχυσαρκία, αναμένεται να ξεπεράσει εκείνων των παιδιών που υποφέρουν από πείνα.

Μία κινητήρια δύναμη σε αυτή τη «μηχανιστική ουτοπία» που μειώνει τα ζωντανά συστήματα σε μηχανές, των οποίων η παραγωγή πρέπει να μεγιστοποιηθεί και ακμάζει για «το καλό» όλων των φυτών και των ποικιλιών, είναι η προσπάθεια προσαρμογής περιβαλλοντικών συνθηκών στο σύστημα παραγωγής, αντί να προσαρμοστεί η παραγωγή σε διαφορετικά οικοσυστήματα και πολιτισμικές παραδόσεις. Τέτοιες προσπάθειες έχουν καταστροφική επίδραση στο περιβάλλον και τους φυσικούς πόρους καθώς και στις αγροτικές κοινότητες που τις υφίστανται. Η «Πράσινη Επανάσταση» που ίσως ήταν η πιο ισχυρή ώθηση στις θερμοδικές αποδόσεις ανά εκτάριο στη σύγχρονη ιστορία, είναι το εικονικό παράδειγμα του τι μπορεί να πάει στραβά, με την προφανή επιτυχία τέτοιων μονοδιάστατων και υπερπαραγωγικών βελτιώσεων.

Σήμερα, δείχνει ότι η διατροφική επίδραση, ειδικά σε αγροτικούς πληθυσμούς και στους φτωχούς των περιοχών αυτών, που υποτίθεται θα είχαν οφέλη από την «Πράσινη Επανάσταση», υπήρξε στην ουσία, πολύ αρνητική.

I b. Γενετική Μηχανική

Ξεκινώντας στα μέσα της δεκαετίας του '90, οι πρώτοι γενετικά τροποποιημένοι σπόροι, έγιναν εμπορεύσιμοι. Η γενετική μηχανική είναι μια τεχνολογία που μεταφέρει ακολουθίες DNA για ιδιαίτερα χαρακτηριστικά, με μέσα που δεν θα μπορούσαν να συμβούν με φυσικό τρόπο. Οι κίνδυνοι που ενέχει αυτή η τεχνολογία για την ανθρώπινη υγεία και το περιβάλλον είναι απρόβλεπτοι, ειδικά όσον αφορά στις μακρόχρονες επιδράσεις τους στη βιοποικιλότητα. Καθώς αναπαράγουν και διασταυρώνουν σε άγριους συγγενείς, είναι αδύνατον να τους ανακαλέσει κανείς όταν απελευθερωθούν στον περιβάλλον. Σκάνδαλα για την παράνομη απελευθέρωση ορισμένων γενετικά μεταλλαγμένων φυτών, έδειξαν ότι είναι ακόμη πιο δύσκολο να ελεγχθούν τέτοια χαρακτηριστικά, μέσα στην εμπορική αλυσίδα παραγωγής. Φυσιολογικοί σπόροι μολύνονται συχνά με χαρακτηριστικά γενετικά μεταλλαγμένων σε περιοχές όπου

φυτεύονται Γ.Μ.Ο. Αυτό αποτελεί μια μαζική, άμεση απειλή για αγρότες που εύχονται να συνεχίσουν να παράγουν τρόφιμα ελεύθερα από ΓΜΟ. Μέχρι τώρα, μόνο δύο χαρακτηριστικά, έχουν σημαντικά μερίδια αγοράς, το ένα που μεταφέρει την αντίσταση σε ένα ευρέως φάσματος παρασιτοκτόνο «Roundup» (Rr) και ένα άλλο που κάνει τα φυτά δηλητηριώδη σε έντομα, μέσω ενός μικροβίου του εδάφους, τον "Bacillus Thuringiensis" (Bt). Μέσα σε λίγα χρόνια, αυτά τα γενετικά μεταλλαγμένα φυτά - σόγια, καλαμπόκι, σπόρος ελαιοκράμβης, βαμβάκι - καλύπτουν μια περιοχή περίπου 90 εκατομμυρίων εκταρίων ετησίως, συγκεντρωμένα σε 5 «γενετικά μεταλλαγμένες χώρες» (Οι ΗΠΑ, Καναδάς, Αργεντινή, Βραζιλία και Κίνα φυτεύουν άνω του 90% του συνόλου των Γ.Μ.). Η επίδρασή τους στην ποικιλία των σπόρων, καθώς και στη συνολική βιοποικιλότητα σε αυτές τις περιοχές, είναι καταστροφική. Μία μόνο πολυεθνική εταιρία, η Monsanto, κατέχει τις πατέντες του 90% όλων των χαρακτηριστικών των γενετικά μεταλλαγμένων φυτών, εμπορευματοποιημένες.

II Η εταιρική εξαγορά του σπόρου: απειλή στην ελευθερία του σπόρου και στα δικαιώματα των αγροτών.

Μέχρι πολύ πρόσφατα, ο σπόρος έχει αντισταθεί στις βασικές αρχές των νόμων της καπιταλιστικής αγοράς, με πιο σημαντικό εμπόδιο, να είναι η φύση του σπόρου, που αναπαράγεται και πολλαπλασιάζεται μόνος του. Έτσι, ο σπόρος υπήρξε επί μακρόν, τόσο μέσο παραγωγής, όσο και το ίδιο το προϊόν.

Η έρευνα και η ανάπτυξη για τη βελτίωση του σπόρου, ήταν για πολλά χρόνια δημόσιο πεδίο και κυβερνητική δραστηριότητα για το κοινό καλό. Ωστόσο ιδιωτικό κεφάλαιο άρχισε να ρέει στην παραγωγή σπόρου και τον εξαγόρασε, ως τομέα οικονομίας που καθορίζει μια τεχνητή διαίρεση μεταξύ των δύο πλευρών της διττής φύσης του σπόρου: Μέσου παραγωγής και προϊόντος. Αυτή η διαδικασία κέρδισε έδαφος με την εφεύρεση της υβριδικής γονιμοποίησης καλαμποκιού, στα τέλη της δεκαετίας του '40.

Σήμερα, οι περισσότεροι σπόροι καλαμποκιού που καλλιεργούνται, είναι υβρίδια, τα οποία επιτρέπουν την παρακράτηση των διακριτών γραμμών από τους αγρότες και καταλήγουν σε κόκκους που δεν είναι κατάλληλοι για να διατηρηθούν και να ξαναφυτευθούν. Πολύ σύντομα, η παράταση των νόμων για τις πατέντες, ως το μόνο εργαλείο Δικαιωμάτων Πνευματικής Ιδιοκτησίας στην περιοχή των ποικιλιών σπόρων, άρχισε να δημιουργεί για αυξανόμενη αγορά για ιδιωτικές εταιρίες σπόρων. Τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας είχαν πιο πριν, πολύ ηπιότερη επίδραση στην αγορά σπόρων, όσο βασιζόνταν στην αρχική αντίληψη περί δικαιωμάτων για την ποικιλία των φυτών, η οποία δεν αποτρέπει τη χρήση σπόρου για περαιτέρω σπορά και γονιμοποίηση και διατηρεί το δικαίωμα του αγρότη να χρησιμοποιήσει ελεύθερα τη σοδειά των σπόρων που κάποτε αγόρασε, εκτός από την εμπορική επαναπώληση ως σπόρων.

II α. Δικαιώματα Πνευματικής Ιδιοκτησίας και Μονοπώλια Σπόρων

Η άνθηση της γενετικής μηχανικής στη δεκαετία του '80, οδήγησε στην γενίκευση, πρακτικά σε όλο τον κόσμο, της εισαγωγής βιομηχανικής πατέντας σε μορφές ζωής, δίνοντας αποκλειστικό και καθολικό ιδιωτικό έλεγχο πάνω στις ανακαλύψεις, που επαν-ορίζονται τώρα, ως εφευρέσεις. Υπό αυτούς τους νόμους για τις πατέντες οι σπόροι υποτάσσονται πλήρως σε ένα σύστημα «δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας» (ΙΠΡΣ), το οποίο βάσει νόμου - αν και όχι απαραίτητως στην πραγματικότητα - μετατρέπουν τέτοιους σπόρους σε μη ανανεώσιμα στοιχεία παραγωγής και χρειάζεται να τους

ξανααγοράζουν οι αγρότες κάθε χρόνο. Επιπροσθέτως, τις δύο τελευταίες δεκαετίες, υπήρξε μία ώθηση στην παραγωγή υβριδικών σπόρων, από φυτά στα οποία προηγουμένως, δεν είχε πρόσβαση αυτή η τεχνολογία. Η τελευταία προσθήκη σε αυτή την ανάπτυξη, είναι οι Εξολοθρευτές σπόροι, που παράγουν σπόρο που είναι στειρός ή αυτοκτονικός από τη φύση του ή αναπαράγεται μόνο με την προσθήκη συγκεκριμένων εξωτερικών στοιχείων (αποκαλούνται και GURTS). Στο μεταξύ, σπόροι, καθώς και ορισμένες απομονωμένες ακολουθίες DNA, έχουν υπαχθεί στο σύστημα βιομηχανικής πατέντας. Η προστασία της ποικιλίας φυτών υπό το παγκόσμιο σύστημα UPOV έχει επεκταθεί ώστε να περιλαμβάνει αμοιβές για την επαναφύτευση σπόρων και για να ενσωματώσει δικαιώματα βιομηχανικής πατέντας στους ΓΜΟ. Ο Παγκόσμιος Οργανισμός Εμπορίου, υπό τη συμφωνία Δικαιώματα Πνευματικής Ιδιοκτησίας που έχουν Σχέση με το Εμπόριο (TRIPS), υποχρεώνει τα κράτη μέλη του να εισάγουν γενικά συστήματα IPR στα φυτά. Επιπλέον, μετά την κατάρρευση των συνομιλιών του ΠΟΕ τον Ιούλιο του 2006, οι βιομηχανικές χώρες εντείνουν την επιβολή νόμων IPR στις αναπτυσσόμενες χώρες, μέσω της επιτάχυνσης διμερών εμπορικών συμφωνιών. Αυτές υπονομεύουν περαιτέρω τις δυνατότητες της Συνθήκης για τη Βιολογική Ποικιλότητα (CBV) και τη Διεθνή Συνθήκη για τις Γενετικές Πηγές των Φυτών για τα Τρόφιμα και της Γεωργία (GGRFA) μια διεθνή συμφωνία που εξασφαλίζει την ανταλλαγή σπόρων υπό το νέο παγκόσμιο καθεστώς IPR.

Η συμφωνία WTO TRIPS, που περιλαμβάνει το Άρθρο 27.3 (b) για τα φυτά, τους σπόρους και τη βιοποικιλότητα, επρόκειτο να αναθεωρηθεί το 1999. Πολλές χώρες του Νότου υπέβαλαν επίσημες προτάσεις για να αποκλείσουν μορφές ζωής, περιλαμβανομένων των σπόρων, από το σύστημα της πατέντας. Αυτή η παραμελημένη αναθεώρηση της TRIPS δεν μπορεί να αγνοηθεί και πρέπει να αντιμετωπιστεί ως ζήτημα προτεραιότητας.

Iib. Ιδιωτικοποίηση του σπόρου

Ο τεχνητός διαχωρισμός της φύσης του σπόρου ως εργαλείου παραγωγής και προϊόντος και της πλήρους μετατροπής του σε εμπόρευμα, επεκτείνεται στους περισσότερους τομείς της βιομηχανικής γεωργίας σήμερα, παρόλο που υπόκειται σε αντιφατικές συζητήσεις και διαμάχες, ειδικά στις αγροτικές περιοχές των αναπτυσσόμενων χωρών. Ταυτόχρονα, συμβαίνει μια άνευ προηγουμένου παγκόσμια συγκέντρωση ιδιωτικών εταιριών σπόρων. Μικρές εταιρίες σπόρων καθώς και ολόκληρες εθνικές συλλογές σπόρων και ινστιτούτα, εξαγοράζονται σε συγκριτικά λογικές τιμές από αγρο-χημικές πολυεθνικές. Για αυτές τις εταιρίες, οι σπόροι δεν είναι παρά ένα συστατικό των πακέτων αγροτικών και χημικών πωλήσεών τους και μια περαιτέρω στρατηγική για την κάθετη ενοποίηση της παγκόσμιας αγοράς γεωργικών εμπορευμάτων για διατροφικούς και μη διατροφικούς σκοπούς.

Η μετατροπή ενός κοινού αγαθού σε εμπόρευμα, από αναγεννητική πηγή σε απλό «εισαγόμενο» υπό τον έλεγχο του εταιρικού τομέα, αλλάζει τη φύση του σπόρου και της ίδιας της γεωργίας. Ληστεύει τους αγρότες από τα μέσα να ζήσουν και η νέα τεχνολογία γίνεται εργαλείο φτώχειας και υπανάπτυξης, τέτοιο που έχει εκτοπίσει τεράστιους αριθμούς αγροτών.

Η δημόσια χρηματοδότηση για την ανάπτυξη και διατήρηση σπόρων συρρικνώνεται σταθερά και έχει φτάσει σήμερα σε τόσο χαμηλά επίπεδα που ακόμη και μεγάλες συλλογές σπόρων τελούν υπό απειλή και εξαρτώνται ολοένα και περισσότερο, από τους

λεγόμενους δημοσιο-ιδιωτικούς συνεταιρισμούς. Τέτοιοι συνεταιρισμοί ανοίγουν το δρόμο σε ιδιωτικές εταιρίες σπόρων να επεκτείνουν περαιτέρω τον έλεγχό τους, που βασίζεται στο IPR, πάνω στο παγκόσμιο απόθεμα σπόρων.

Ενώσω οι δημόσιες συλλογές σπόρων υποχρεούνται να δίνουν δείγματα των αποθεμάτων τους δωρεάν, ιδιωτικές εταιρίες είναι ελεύθερες να επιλέγουν να μη συμμετέχουν σε αυτό το σύστημα της ελεύθερης ανταλλαγής και να το παραβιάζουν για τα δικά τους συμφέροντα.

Ακόμη, κάθε νέο βήμα εταιρικής συγκέντρωσης αποθεμάτων σπόρων, γίνεται με μείωση των ποικιλιών σπόρων καθώς και με μείωση του αριθμού των καλλιεργητών και των επιστημόνων που διατηρούν αυτά τα αποθέματα σπόρων.

Υπάρχει ξεκάθαρη σχέση μεταξύ των αυξήσεων στις επενδύσεις στην ψηφιοποίηση πληροφοριών για τους σπόρους σε επίπεδο DNA και γονιδίου και μιας παράλληλης μείωσης σε επενδύσεις στην έρευνα που γίνεται στους αγρούς και την ανάπτυξη και διατήρηση της ολιστικής έρευνας και γνώσης για το σπόρο και τις ποικιλίες του σε διάφορα οικοσυστήματα.

1. Οι γενετικές πηγές των σοδειών εξαφανίζονται με ρυθμό 1-2% το χρόνο (Οργανισμός Τροφίμων και Γεωργίας του ΟΗΕ, FAO, Έγγραφο Εκπαιδευτικής Ανάπτυξης 1993). Περίπου 755 της ποικιλίας αγροτικών σοδειών εκτιμάται ότι χάθηκαν από την αρχή του περασμένου αιώνα.
2. Διατυπωμένο στο Παγκόσμιο Σχέδιο της Λειψίας για τις Γενετικές Πηγές Φυτών για Τρόφιμα και Γεωργία, 1995, βασισμένο σε εκθέσεις 158 χωρών και έγγραφα 12 περιοχών και υποπεριοχών.
3. Διάσκεψη της Λειψίας του FAO για τις Γενετικές Πηγές Φυτών, 1996.

Μέρος Δεύτερο

Ένα νέο παράδειγμα για το Σπόρο

Μια μεταβιομηχανική αντίληψη για το σπόρο και την παραγωγή τροφίμων, πρέπει να λάβει υπόψη τις αποτυχίες, τους περιορισμούς και το ευάλωτο της βιομηχανικής γεωργίας και των μονοπωλίων και πρέπει να βασίζεται σε ολιστικές, μακροπρόθεσμες θεωρήσεις - Θεωρήσεις

τις οποίες τα σημερινά βιομηχανικά γεωργικά συστήματα, που παράγουν για μια παγκόσμια αγορά, δεν μπορούν από την ίδια τη φύση τους να λάβουν υπόψη.

Η ποικιλία των σπόρων μπορεί να σωθεί μόνο αν προστατευθούν οι πόροι μικρών αγροτών οι οποίοι διασώζουν και χρησιμοποιούν τη βιοποικιλότητα. Αγροτικά συστήματα που βασίζονται στη βιοποικιλότητα, δημιουργούν μεγαλύτερη απασχόληση, παράγουν πιο θρεπτικά και καλύτερης ποιότητας τρόφιμα και δίνουν υψηλότερα εισοδήματα σε αγροτικές οικογένειες. Η πρόκληση της γεωργίας, δεν θα πρέπει πλέον να είναι η παραγωγή τεράστιων ποσοτήτων ασταθών διατροφικά τροφίμων, αλλά η παραγωγή διατροφικά ισορροπημένων τροφίμων με βιώσιμο τρόπο, τέτοιο που και διατηρεί τις φυσικές πηγές που χρειάζονται καθώς και τις κοινότητες και τα κοινωνικά και πολιτιστικά συστήματα που επιτρέπουν την σωστή διανομή τροφίμων και που παρέχουν τη δυνατότητα αξιόπρεπης διαβίωσης σε αγροτικές περιοχές.

Η μονοδιάστατη εστίαση στην απόδοση σοδειάς, έχει οδηγήσει σε σοβαρή υποχώρηση την παραγωγικότητα συστημάτων, την ποιότητα των τροφίμων και τη διατροφή. Η ποσότητα πρέπει να δώσει χώρο στην ποιότητα. Η παραγωγή σπόρων από Κοινότητες Τροφίμων, βασίζεται στην ολιστική αντίληψη της ποιότητας της τροφής, που παίρνει υπόψη της τη γεύση, τη συμβατότητα με φυσιολογικές ανθρώπινες και πολιτιστικές συνθήκες, όλες τις πλευρές των θρεπτικών ιδιοτήτων, το βαθμό βιοποικιλότητας, την περιβαλλοντική επίδραση της παραγωγής, καθώς και τις συνθήκες εργασίας, τις διαδικασίες συμμετοχής και την ανταποδοτική αξία για τους παραγωγούς. Αυτή η ολιστική αντίληψη πρέπει να είναι το πρώτο βήμα προς την ενίσχυση ή δημιουργία και διανομή σπόρων για ποιοτικά συστήματα τροφίμων.

Οιαδήποτε μελλοντική αντίληψη για τη γεωργική παραγωγή, πρέπει να προβλέψει και να λάβει υπόψη της την αλλαγή στις κλιματικές συνθήκες και να εισαγάγει επείγοντως αυστηρά μέτρα για να μειωθεί περαιτέρω το διοξείδιο του άνθρακα και οι εκπομπές αερίων που επιτείνουν το φαινόμενο του θερμοκηπίου - με την ελπίδα αποτροπής μη βιώσιμων συνεπειών.

Το παράδειγμα της μονοκαλλιέργειας πρέπει να δώσει τη θέση του σε ένα ανθηρό παράδειγμα βιοποικιλότητας.

Επιπλέον, προτεραιότητα πρέπει να είναι η αειφόρος διαχείριση του νερού, προκειμένου να αντιμετωπιστεί η σημερινή έλλειψη πόσιμου νερού σε πολλές περιοχές του κόσμου και η ταχεία εξάπλωση αυτής της προκείμενης κρίσης του νερού, η οποία μπορεί να επιδεινωθεί δραματικά, από τις συνέπειες της αλλαγής του κλίματος. Πρέπει επίσης να σταματήσει η συνεχιζόμενη διάβρωση του εδάφους, προκειμένου να διατηρηθεί η βάση της αγροτικής παραγωγής και να εξλειφθεί η άκρως ανησυχητική προσθήκη τοξικών ουσιών σε ζωτικά οικοσυστήματα καθώς και στην ανθρώπινη τροφική αλυσίδα.

Η μείωση της απώλειας ενέργειας και φυσικών πόρων λόγω αλόγιστων, αντιπαραγωγικών, ανθυγιεινών συστημάτων επεξεργασίας, αποθήκευσης, μεταφοράς και κατανάλωσης, πρέπει να γίνει αναπόσπαστο μέρος της μελλοντικής αειφόρου παραγωγής τροφίμων και της πολιτικής κατανάλωσης.

Τελικά, η μελλοντική αγροτική παραγωγή πρέπει να στοχεύει στη μείωση και -ιδεατά - στον τερματισμό των σημερινών τάσεων της μη βιώσιμης αστικοποίησης και ανάπτυξης μεγάλων πόλεων, οι οποίες όχι μόνο αυξάνουν δραματικά τις αρνητικές οικολογικές επιπτώσεις και τις καταστροφικές τάσεις, αλλά είναι και κατάφωρα, θερμά σημεία κινδύνου πιθανών κλιματικών επιπτώσεων στην ανθρωπότητα.

Διεθνείς συμφωνίες όπως η Γενετικές Πηγές Φυτών για Τρόφιμα και Γεωργία της FAO και η Σύμβαση Βιολογικής Ποικιλότητας, που αναγνωρίζει την ανάγκη διατήρησης της βιοποικιλότητας και της υπεράσπισης των δικαιωμάτων των αγροτών, καθώς και εθνικοί και άλλοι νόμοι που έχουν διατηρήσει το δικαίωμα των αγροτών να κρατούν, να χρησιμοποιούν, να ανταλλάσσουν, να βελτιώνουν και να καλλιεργούν σπόρους, πρέπει να διατηρηθούν και να ενισχυθούν και να γίνουν αποτελεσματικά εργαλεία αποτροπής του αυξανόμενου μονοπωλίου των εταιριών για τους σπόρους. Μόνο σε τοπικό επίπεδο, το νέο παράδειγμα του σπόρου, παίρνει μορφή. Κοινότητες δημιουργούν κινήματα σωτηρίας και ανταλλαγής σπόρων και δημιουργούν εναλλακτικές λύσεις στη μη αειφορική γεωργία, η οποία βασίζεται σε μονοκαλλιέργειες και μονοπωλιακά «δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας» πάνω στο σπόρο.

Μέρος Τρίτο

Ο ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ ΣΠΟΡΟΥ

Η ποικιλία, η ελευθερία και η ανάπτυξη της δυναμικής της μελλοντικής εξέλιξης της γεωργίας και της ανθρωπότητας, είναι ουσιώδεις αρχές του νόμου του σπόρου.

I. ΠΟΙΚΙΛΙΑ

Η ποικιλία, είναι η υψηλότερή μας ασφάλεια. Η διαποίκιση υπήρξε η πιο επιτυχημένη και ευρέως διαδεδομένη στρατηγική αγροτικής ανανέωσης και επιβίωσης τα τελευταία 10.000 χρόνια. Αυξάνει το πεδίο επιλογών και τις ευκαιρίες επιτυχούς προσαρμογής σε διαφορετικές περιβαλλοντικές συνθήκες και ανθρώπινες ανάγκες. Γι αυτούς τους λόγους και άλλους, σε αντίθεση με τις σημερινές τάσεις προς μονοκαλλιέργειες και γενετική διάβρωση, η ποικιλία πρέπει και πάλι να γίνει η κυρίαρχη στρατηγική της μελλοντικής ανάπτυξης σπόρων, με τους ακόλουθους τρόπους.

1. Ποικιλία Σπόρου

Υπάρχει επείγουσα ανάγκη να διατηρηθεί η ποικιλία σπόρων, να επεκταθεί ο αριθμός των φυτών που χρησιμοποιούνται στην ανθρώπινη διατροφή καθώς και ο αριθμός των ποικιλιών που χρησιμοποιούνται σε κάθε είδος φυτού. Η αναστροφή της επικίνδυνης τάσης συρρίκνωσης της ποικιλίας των φυτών που χρησιμοποιούνται και της γενετικής ποικιλίας μέσα στα φυτά, είναι από τις πιο επείγουσες επιταγές, για να διατηρηθούν οι επιλογές της ανθρωπότητας για το μέλλον και για την προστασία της ποικιλίας.

2. Ποικιλία αγροτικών συστημάτων

Αγροτικές πολιτικές που έχουν στόχο την προώθηση και την παγκόσμια εφαρμογή της ποικιλίας των καλλιεργήσιμων σπόρων, πρέπει να υποστηρίζουν την ανάπτυξη και εξάπλωση αγροτικών συστημάτων που βασίζονται σε ολιστική προσέγγιση, όπου η βιοποικιλότητα ανθρώπων, φυτών, ζώων, μικροβίων, είναι απαραίτητο εργαλείο για τη μείωση εξωτερικών εισαγωγών, για την αύξηση της αποτελεσματικής παραγωγικότητας και την επίτευξη της αειφορίας.

Δύο κύριες κατηγορίες πρέπει να ληφθούν υπόψη:

. Παραδοσιακά αγροτικά συστήματα με λίγες εξωτερικές εισαγωγές, όπου η βιοποικιλότητα φυτών (πολυκαλλιέργειες) και αναμίξεις σπόρων (οικολογικές κοινότητες) βοηθούν στην εκπλήρωση των αναγκών των αγορών, σε διάφορα επίπεδα.

.Οικολογικά αγροτικά συστήματα, όπου απαιτείται η ποικιλία σπόρων, ώστε να διατηρηθεί η φυτεμένη βιοποικιλότητα (εναλλαγή φυτών) και σχετική βιοποικιλότητα (έδαφος, φυτά και χλωρίδα).

3. Ποικιλία στις σχέσεις παραγωγού -καταναλωτή

Η αγροτική βιοποικιλότητα διατηρείται καλύτερα, όταν το προϊόν των σπόρων μπαίνει σε κυκλώματα παραγωγής -κατανάλωσης, τα οποία δίνουν τη δυνατότητα στους αγρότες να κερδίζουν αξιοπρεπές εισόδημα. Η συνένωση της παραγωγής και του συστήματος διανομής τροφίμων, μειώνει τη βιοποικιλότητα, ενόσω συστήματα τροφίμων, όπου οι παραγωγοί έχουν άμεση επαφή με καταναλωτές, εμπλουτίζουν τη βιοποικιλότητα. Η ποικιλία στις σχέσεις παραγωγού -καταναλωτή, είναι κλειδί για την δημοκρατία στα τρόφιμα και για την προστασία της βιοποικιλότητας.

4. Ποικιλία πολιτισμών

Η βιοποικιλότητα και η ποικιλία πολιτισμών, πηγαίνουν χέρι χέρι. Η διάσωση και επανεπέκταση των αγροτικών παραδόσεων και πολιτισμών παραγωγής που απομένουν, είναι η πιο άμεση και επείγουσα πρόκληση για την αποτροπή παραπέρα διάβρωσης της βιοποικιλότητας και μείωσης παγκόσμιων, όσο και περιφερειακών επιλογών για το μέλλον. Αυτό απαιτεί και σεβασμό και κατανόηση των διαφορετικών παραδόσεων και τρόπων που οι άνθρωποι αντιλαμβάνονται τη φύση και των διατροφικών πολιτισμών.

5. Ποικιλία ανανέωσης

Εκατοντάδες χιλιάδες κοινότητες και αγροτικοί συνεταιρισμοί, εκατομμύρια οικογένειες και αυτόνομες αγροτικές μονάδες και κηπουροί ανά τον κόσμο όχι μόνο διαμορφώνουν τη βάση της διατήρησης και διασποράς των ποικιλιών των αγροτών, αλλά και περαιτέρω ανάπτυξης του σπόρου. Η συμμετοχή επιστημόνων και καλλιεργητών για ερευνητικούς σκοπούς που ασκούν την τέχνη της συμμετοχικής καλλιέργειας φυτών, θα διαμόρφωνε μια ακόμη πιο θαυμαστή δύναμη ανανέωσης και περαιτέρω προσαρμογής του σπόρου. Η ανακάλυψη δίκαιων και γενναιόδωρων τρόπων συνεργασίας μεταξύ αυτών των διαφορετικών ομάδων και η ενοποίηση των ποικίλων επιπέδων γνώσης και εμπειρίας τους, θα έδινε τεράστια ώθηση και δύναμη, για την αντιμετώπιση μελλοντικών προκλήσεων.

II ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΤΟΥ ΣΠΟΡΟΥ

Οι σπόροι είναι δώρα της φύσης και διαφορετικών πολιτισμών, όχι εφεύρεση εταιριών. Η μεταβίβαση αυτής της αρχαίας κληρονομιάς από γενιά σε γενιά είναι ανθρώπινο καθήκον και ευθύνη. Οι σπόροι είναι κοινός περιουσιακός πόρος, που πρέπει να μοιράζεται, για την ευημερία όλων και να διασώζεται, για την ευημερία των μελλοντικών γενεών. Κατά συνέπεια, δεν μπορεί να αποτελεί ιδιοκτησία και να πατεντάρεται. Η διάσωση και η ανταλλαγή σπόρων, αποτελεί ηθικό καθήκον, στο οποίο δεν πρέπει να αναμιγνύονται εθνικοί ή διεθνείς νόμοι, οι οποίοι καθιστούν έγκλημα τη διατήρηση και την ανταλλαγή σπόρων. Ο νόμος του σπόρου, πρέπει να προστατεύει την ελευθερία του σπόρου και την ελευθερία των αγροτών που βασίζονται στις ακόλουθες αρχές:

1. Ελευθερία των Αγροτών να Διατηρούν Σπόρους

Το πρώτο καθήκον και δικαίωμα των αγροτών, είναι να προστατεύουν και να ανανεώνουν τη βιοποικιλότητα. Για τη διατήρηση της βιοποικιλότητας, είναι απαραίτητη, η διατήρηση σπόρων. Νόμοι υποχρεωτικής πιστοποίησης και πολιτικές «αντικατάστασης σπόρων», υπονομεύουν την ελευθερία των αγροτών να σώζουν αγροτικές ποικιλίες. Νόμοι «πνευματικής ιδιοκτησίας» νόμοι για πατέντες και νόμοι για τα δικαιώματα ανατροφών φυτών, παραβιάζουν το «νόμο του σπόρου», καθιστώντας παράνομη τη διατήρηση σπόρων.

2. Ελευθερία των Αγροτών να καλλιεργούν Νέες Ποικιλίες

Τα δικαιώματα των αγροτών, είναι δικαιώματα που απορρέουν από συμβολές στην ανάπτυξη σπόρων και γενετικών πόρων φυτών. Οι αγρότες είναι καλλιεργητές, ακόμη κι αν οι καλλιεργητικοί στόχοι και οι μέθοδοι, ίσως διαφέρουν από τους στόχους και τις μεθόδους της βιομηχανίας σπόρων. Οι αγρότες καλλιεργούν για τη βιοποικιλότητα, ενώ η βιομηχανία σπόρων, καλλιεργεί για την ομοιομορφία. Η αναγνώριση των στρατηγικών καλλιέργειας των αγροτών, είναι αναγκαία για να σταματήσει η πρακτική της χρήσης σπόρων αγροτών, ως «πρώτη ύλη» χωρίς καμία πνευματική συμβολή στις αγροτικές κοινότητες. Οι αγρότες έχουν το δικαίωμα να αναπτύσσουν ελεύθερα νέες ποικιλίες σπόρων.

3. Ελευθερία από την Ιδιωτικοποίηση και τη Βιοπειρατία

Τα δικαιώματα των αγροτών απορρέουν από την παρελθούσα, σημερινή και μελλοντική συμβολή τους στη διατήρηση, τροποποίηση και ανταλλαγή γενετικών πόρων φυτών. Η ανανέωση των αγροτών στην καλλιέργεια φυτών, συμβαίνει συλλογικά και συσσωρευτικά. Συνεπώς, δικαιώματα αγροτών που απορρέουν από το ρόλο τους ως διασώστες και καλλιεργητές, πρέπει να παραχωρηθούν σε αγροτικές κοινότητες, όχι ατομικά σε αγρότες.

Η αναγνώριση των συλλογικών δικαιωμάτων των αγροτών, είναι απαραίτητη για την προστασία των σπόρων και τη βιοποικιλότητα ως κοινό αγαθό. Είναι επίσης απαραίτητο να σταματήσει η πρακτική της χρησιμοποίησης ποικιλιών αγροτών ως «πρώτη ύλη» για να απαιτούνται κατόπιν πατέντες και δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας στη βάση της εφεύρεσης των χαρακτηριστικών που απορρέουν από ποικιλίες αγροτών, ένα φαινόμενο που έχει χαρακτηριστεί ως βιοπειρατεία. Η παγκόσμια βιομηχανία σπόρων κάνει κακή χρήση της αντίληψης της «κοινής κληρονομιάς της ανθρωπότητας», για να σφετεριστεί ελεύθερα ποικιλίες αγροτών, να τις μετατρέψει σε ιδιοκτησιακά εμπορεύματα και να τις πουλήσει πίσω, στις ίδιες κοινότητες, με υψηλό κόστος και βαριά φορολογία. Τέτοια ιδιωτικοποίηση μέσα από πατέντες και πνευματική ιδιοκτησία, παραβιάζει τα δικαιώματα αγροτικών κοινοτήτων και οδηγεί σε χρέη, εξαθλίωση και ανέχεια, μικροκαλλιεργητές.

Η πρόσβαση αγροτών και κοινοτήτων τροφίμων σε σπόρους και γενετικές πηγές φυτών, δεν πρέπει να περιορίζεται από απαιτήσεις ιδιωτικής ιδιοκτησίας και νόμους πατέντας, ούτε μέσω παρακράτησης πλάσματος μικροβίων που είναι αποθηκευμένο έξω από την περιοχή καταγωγής. Αυτή η ελευθερία, είναι η βάση για την αυτονομία των αγροτών σχετικά με τους σπόρους.

4. Ελευθερία των Αγροτών να ανταλλάσσουν και να εμπορεύονται Σπόρους

Εφόσον οι σπόροι είναι 'κοινό αγαθό', η ελευθερία ανταλλαγής σπόρων ανάμεσα σε αγροτικές κοινότητες, πρέπει να είναι αναπόσπαστο τμήμα του νόμου του σπόρου.

Αυτό περιλαμβάνει και το δικαίωμα να πωλούν και να μοιράζονται σπόρους σε μια μη αποκλειστική βάση. Ό,τι αντίτιμο πληρώνεται για σπόρους, πρέπει να μετράται ως τμήμα της αξίας των προϊόντων που αποφέρουν.

5. Ελευθερία πρόσβασης σε σπόρο 'Ανοιχτής Πηγής'

Οι σπόροι 'Ανοιχτής Πηγής' είναι ελεύθερες γονιμοποιημένες ποικιλίες, που μπορούν να αναπαραχθούν από χρόνο σε χρόνο, γενιά σε γενιά και μπορούν να διατηρηθούν και να ξαναφυτευθούν. Η γνώση για τις πληροφορίες που εμπεριέχεται στους σπόρους και το πλάσμα μικροβίων, δεν είναι, εξ ορισμού, εφεύρεση, αλλά το αποτέλεσμα συσσωρευτικής συλλογικής ανακάλυψης πάνω στην οποία μπορούν να βασιστούν επιπλέον ανακαλύψεις στο μέλλον. Αυτή η γνώση πρέπει να είναι διαθέσιμη ελεύθερα και πρέπει να γίνει προσβάσιμη σε όλους τους αγρότες.

Η ανάπτυξη συστημάτων σπόρων που δεν μπορούν να αναπαραχθούν από τους αγρότες, δεν πρέπει να ακολουθείται. Τα μέγιστα οφέλη για όλους επιτυγχάνονται αν η έρευνα και η ανάπτυξη επικεντρώνονται στους σπόρους που μπορούν να αναπαράγονται ελεύθερα. Η δημόσια επένδυση, πρέπει να κατευθύνεται αποκλειστικά σε συστήματα σπόρων που εμπεριέχουν την πλήρη γενετική πληροφορία που είναι αναγκαία για την αναπαραγωγή τους.

ΟΙ αγρότες πρέπει να έχουν πρόσβαση σε μεθόδους (parent lines) που χρησιμοποιήθηκαν για τη διασταύρωση και τη δημιουργία υβριδίων. Υβρίδια στα οποία οι μέθοδοι ελέγχονται από εταιρίες οδηγούν σε ομογενοποίηση και μονοπωλιακή ιδιοκτησία.

6. Ελευθερία από Γενετική Μόλυνση και ΓΜΟ

Η ελευθερία των αγροτών περικλείει την ελευθερία από γενετική μόλυνση και βιομόλυνση. Η εισαγωγή νέων ποικιλιών και φυτών πρέπει να λαμβάνει υπόψη τους πιθανούς περιβαλλοντικούς κινδύνους καθώς και άλλες πιθανές καταστροφικές γεωργικές επιδράσεις.

7. Ελευθερία του Σπόρου να Αναπαράγεται

Η τεχνολογία 'Εξολοθρευτής' για την αναπαραγωγή στείρων και αυτοκτονικών σπόρων παραβιάζει την ελευθερία του σπόρου να αναπαράγεται. Η παραγωγή σπόρου που δεν μπορεί να αναπαραχθεί αποτελεί επίθεση στην θεμελιώδη φύση του σπόρου ως πηγή αναπαραγωγής ζωής και στη θεμελιώδη ελευθερία των αγροτών. Η εισαγωγή τέτοιων χαρακτηριστικών είναι σχεδιασμένη να δημιουργεί μονοπώλιο των σπόρων και τροφίμων του κόσμου και πρέπει να απαγορευτεί σε παγκόσμιο επίπεδο.

ΙΙΙ ΣΠΟΡΟΙ ΓΙΑ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ: ΑΝΑΠΤΥΣΣΟΝΤΑΣ ΤΟΥΣ ΣΠΟΡΟΥΣ ΤΟΥ ΑΥΡΙΟ

Οι σπόροι εμπεριέχουν το παρελθόν και το μέλλον. Οι σπόροι για το μέλλον πρέπει να εξελιχθούν στη βάση της διατήρησης της ευρύτερης δυνατής ποικιλίας σπόρων και ποικιλιών φυτών, προκειμένου να αντεπεξέλθουν στις πολλαπλές προκλήσεις της ασφάλειας των τροφίμων και της διατροφικής τους αξίας, της ισότητας των τροφίμων, των κλιματικών αλλαγών και της αειφορίας. Οι ακόλουθοι, είναι τρόποι με τους οποίους μπορεί να καθοριστεί η διατήρηση, χρήση και περαιτέρω ανάπτυξη των σπόρων, ώστε να αντεπεξέλθουν στις προκλήσεις.

1 Διατήρηση και ανάπτυξη σπόρων στη βάση της κοινότητας

Η διατήρηση και συντήρηση σπόρου και η γνώση γι αυτούς πρέπει να έχει τις ρίζες της και να βασίζεται σε αυτούς που τους χρησιμοποιούν. Πρέπει ακόμη να εφαρμόζεται *ex situ* και *in situ* συντήρηση του πλάσματος μικροβίων, ώστε να υποστηρίζεται η απαραίτητη διατήρηση στο αγρόκτημα, του σπόρου.

Στρατηγικές και τεχνολογίες για την περαιτέρω ανάπτυξη των σπόρων, πρέπει να βασίζονται στον πλούτο εμπειριών και στην εφευρετικότητα των αγροτών και των κοινοτήτων τροφίμων γενικά και να περιλαμβάνουν τη συμμετοχή τους και την ενεργό συμβολή τους σε επιστημονικές πλευρές της καλλιέργειας φυτών. Αυτό περιλαμβάνει και το να είναι διαθέσιμες στις αγροτικές κοινότητες, σύγχρονες τεχνολογίες επιλογής, αναγνώρισης και καλλιέργειας.

2 Συμμετοχή σε αγροτικά οικοσυστήματα

Ως αρχή, ποικιλίες σπόρων πρέπει να επιτρέπουν στους αγρότες να συντηρούν το έδαφος, το νερό και τη βιοποικιλότητα και να προσαρμόζονται έξυπνα σε τοπικές και περιφερειακές περιβαλλοντικές συνθήκες, αντί να απαιτούν την προσαρμογή του περιβάλλοντος στις ανάγκες του σπόρου. Ο στόχος της μελλοντικής χρήσης και ανάπτυξης των σπόρων, πρέπει να είναι η συμμετοχή της αγροτικής παραγωγής σε αγρο-οικοσυστήματα για να προστατευθεί το έδαφος, το νερό και η βιοποικιλότητα και να αυξηθεί η αντίσταση στην περιβαλλοντική αλλαγή.

3 Μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου

Για να ελαχιστοποιηθούν οι εκπομπές αερίων που συμβάλλουν στο φαινόμενο του θερμοκηπίου, που οδηγεί σε κλιματικό χάος, οι σπόροι δεν πρέπει να χρειάζονται περισσότερες εξωτερικές εισαγωγές και ενέργεια (μέσω συνθετικών χημικών λιπασμάτων, παρασιτοκτόνων και καυσίμων) από τις απολύτως απαραίτητες. Ο στόχος πρέπει να είναι ουδέτερες από εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου, αγροτικές πρακτικές, οι οποίες βασίζονται στην ανανεώσιμη ενέργεια και σε εδαφο-βιολογικές πηγές.

4 Εξάλειψη των τοξικών προσθηκών

Για να μειωθεί η τοξική μόλυνση της αλυσίδας των τροφίμων μας και του περιβάλλοντος, η καλλιέργεια σπόρων πρέπει να στραφεί από τη συμμόρφωση στις χημικές προσθήκες, σε σπόρους που προσαρμόζονται καλύτερα στις απαιτήσεις αγρο-οικολογικών πρακτικών.

5 Ποικιλότητα μέσα στις ποικιλίες

Ως μέσο μείωσης του κινδύνου ευαισθησίας σε παράσιτα και κακές καιρικές συνθήκες και για να αυξηθεί η φυσική ποικιλότητα, η περαιτέρω ανάπτυξη σπόρων, πρέπει να βασίζεται στην ευρύτερη δυνατή γενετική ποικιλότητα. Για να επιτευχθεί αυτό, απαιτείται μια επείγουσα επανεξέταση των σημερινών εμπορικών απαιτήσεων για την ομογενοποίηση των ποικιλιών σπόρων.

6 Καλλιεργώντας για ποιότητα τροφίμων

Η ολιστική ποιότητα των τροφίμων, περιλαμβανομένης της γεύσης τους και της διατροφικής τους αξίας, πρέπει να αποτελεί κυρίαρχη μέριμνα για την περαιτέρω ενίσχυση, διατήρηση και ανάπτυξη σπόρων του μέλλοντος.

7 Οι γυναίκες είναι οι πρωταγωνίστριες της βιοποικιλότητας

Παγκοσμίως, οι γυναίκες αντιπροσωπεύουν την πλειοψηφία της γεωργικής αγροτικής δύναμης και είναι οι σημερινοί και οι παραδοσιακοί φρουροί της ασφάλειας των σπόρων, της ποικιλίας και της ποιότητάς τους. Οι γυναίκες είναι ακόμη, οι κύριοι φύλακες και διασπορείς της γνώσης για την ποιότητα και τις μεθόδους επεξεργασίας τροφίμων.

Ως τέτοιος, ο κεντρικός τους ρόλος στη διασφάλιση της βιοποικιλότητας και στη διατήρηση, ανταλλαγή και αναπαραγωγή σπόρων στη μεταβιομηχανική γεωργία, πρέπει να υποστηριχθεί και να αυξηθεί.

Μέρος Τέταρτο

ΖΩΝΤΑΝΕΣ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΛΥΣΕΙΣ. ΣΠΟΡΟΙ ΕΛΠΙΔΑΣ

Είναι στη φύση των σπόρων να φέρουν την έκφραση της ελπίδας. Φέρνουν στο νου την αφθονία της σοδειάς. Μεγάλοι αριθμοί ατόμων, πρωτοβουλιών και παραδοσιακών κοινοτήτων τροφίμων σε όλο τον κόσμο ασχολούνται εδώ και καιρό με τη διασφάλιση του σπόρου. Παρά το σημερινό άκρως ανησυχητικό σενάριο των μονοκαλλιεργειών και των εταιρικών μονοπωλίων για το σπόρο, έχουν ξεπηδήσει πολλές ενθαρρυντικές πρωτοβουλίες για να αποτραπεί η απειλή για το σπόρο, από τη βιομηχανική γεωργία. Οι αρχές στις οποίες βασίζεται αυτό το μανιφέστο, έχουν εξελιχθεί από τις πρωτοβουλίες και τις δράσεις διάφορων ομάδων και κινήματων σε όλο τον κόσμο. Τα ακόλουθα, είναι ορισμένα σχετικά παραδείγματα:

. Μέσα στις κοινότητες σπόρων, πληθαίνουν οι τράπεζες Σπόρων για να διατηρηθούν σπόροι *ex-situ* και να καλλιεργηθούν *in-situ*.

Οι γυναίκες έπαιξαν θεμελιώδη ρόλο στη φύλαξη της κληρονομιάς των σπόρων και ολοένα και περισσότερες, είναι αποφασισμένες να συνεχίσουν να το πράττουν. Κινήματα όπως το Σπόροι για την Επιβίωση, στην Αιθιοπία και το Ναντβάνια στην Ινδία, έχουν εξελίξει νέα μοντέλα διάσωσης σπόρων και ενίσχυσης της ασφάλειας των τροφίμων και της οικολογικής ασφάλειας των κοινοτήτων αγροτών.

. Πρωτοβουλίες διάσωσης σπόρων και πλατφόρμες ανταλλαγής σπόρων διαδραματίζουν έναν όλο και πιο σημαντικό ρόλο. Μεγάλοι αριθμοί πολιτών δημιουργούν κήπους με σαφή σκοπό να καλλιεργήσουν τα δικά τους τρόφιμα και να έχουν τη δυνατότητα να παίξουν σημαντικό ρόλο στη διάσωση και ανταλλαγή σπόρων

. Διάφορες κοινότητες που είναι αφιερωμένες στην προστασία των σπόρων και στην αναστροφή των τεράστιων απωλειών σπόρων και καλλιεργητικών ποικιλιών, ενώνουν τις δυνάμεις τους. Ένα τέτοιο παράδειγμα, είναι τα προγράμματα 'presidia' (προστασία βιοποικιλότητας) του Ιδρύματος Slow Food για τη Βιοποικιλότητα, που έχουν ξεπηδήσει σε όλες τις περιοχές του κόσμου

. Αυξάνονται ταχέως, προγράμματα στοχευόμενης καλλιέργειας φυτών, που υιοθετούν σπόρους για τις ανάγκες της οργανικής και της οικολογικής γεωργίας.

Χτίζονται συμμαχίες και δίκτυα μιας κοινωνίας των πολιτών για το σπόρο, σε περιφερειακό, εθνικό και διεθνές επίπεδο. Αυτό περιλαμβάνει δίκτυα όπως το Etc και το Grain και

πρωτοβουλίες πολιτικής πίεσης, όπως το Σώστε τους Σπόρους μας (Save our Seeds), όπως και ομάδες για τα δικαιώματα των αγροτών Κινήματα όπως το 'Καμία Πατέντα για τη Ζωή' στην Ευρώπη και κινήματα δημιουργίας ελεύθερων από πατέντες ζωνών (Living Democracy/ Jain Ranchayat) και μη συνεργασίας με τις πατέντες για τους σπόρους (Bija Satyagraha) στην Ινδία, το κίνημα κυριαρχίας του σπόρου αυτοχθόνων Αμερικανικών Φυλών στη Βόρεια Αμερική, μετεξελισσονται σε κίνημα υπεράσπισης της Ελευθερίας του Σπόρου.

. Παράλληλα προς τις δραστηριότητες κοινωνιών πολιτών, υπάρχουν νόμοι και πρωτοβουλίες νομικής προστασίας της ποικιλότητας του σπόρου. Ο Νόμος της περιοχής της Τοσκάνης για το Σπόρο αποτελεί καλό παράδειγμα για το πώς τοπικές και περιφερειακές κυβερνήσεις μπορούν να αναλάβουν υπεύθυνη και συντονισμένη δράση για να προστατεύσουν τη βιοποικιλότητα.

. Η ταχέως αναπτυσσόμενη άμεσες σχέσεις μεταξύ παραγωγών και καταναλωτών, όπως τα δίκτυα της Κοινότητας Υποστηριζόμενης Γεωργίας (CSA) είναι άλλο ένα δυναμικό βήμα στο κίνημα για τη διάσωση και διατήρηση σπόρου και ποικιλιών φυτών.

. Διεθνείς συμφωνίες όπως η Συνθήκη για τις Γενετικές Πηγές Φυτών για Τρόφιμα και Γεωργία και το Άρθρο 9 για τα Δικαιώματα των Αγροτών, καθώς και η Συνθήκη για τη Βιολογική Ποικιλότητα, αποτελούν εργαλεία που έχουν τη δυνατότητα να χρησιμοποιηθούν στην αποτροπή του επιθετικού ελέγχου και την αυτοκτονικά προσανατολισμένες πολιτικές μεγάλων πολυεθνικών εταιριών. Αυτή η δυνατότητα, πρέπει να ενισχυθεί.²

Κυβερνήσεις του Τρίτου Κόσμου συνεχίζουν να προωθούν αιτήματα για αναθεώρηση του Νόμου 27.3(b) της συμφωνίας περί Δικαιωμάτων Πνευματικής Ιδιοκτησίας που έχουν Σχέση με το Εμπόριο (TRIPS) της WTO, και για τερματισμό της πατέντας για τη ζωή, της πατέντας για τους σπόρους, της βιοπειρατείας των ποικιλιών των αγροτών και της παραδοσιακής γνώσης.

Η μελλοντική εξέλιξη της ανθρωπότητας πάει χέρι χέρι με το μέλλον και την ελεύθερη εξέλιξη των σπόρων μας. Αυτό που έχει ενσωματωθεί και εξασκήθηκε σε αγροτικούς πολιτισμούς από αρχαιότατων χρόνων απαιτεί τη μέγιστη δυνατή υποστήριξη του δημοσίου και του ιδιωτικού τομέα αν θέλουμε να κυριαρχήσει, το δικαίωμά μας να επιλέγουμε και να ζούμε υγιεινά, με ασφάλεια και πολιτισμικά ποικίλες ζωές.

Το μέλλον των σπόρων ενέχει το μέλλον της ανθρωπότητας.

ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

Ακολουθούν μια σειρά προτεινόμενων διευθύνσεων στο διαδίκτυο, οι οποίες παρέχουν επιπλέον links και τελευταίες πληροφορίες. Δεν είναι αποκλειστικές, είναι ευπρόσδεκτες και άλλες.

<http://www.grain.org>

<http://www.etcgroup.org>

<http://www.saveourseeds.org>

<http://www.gene-watch.org>

<http://www.seedalliance.org>

<http://www.nanvanya.org>

<http://www.bilaterals.org>

Appendix

INTERNATIONAL COMMISSION ON THE FUTURE OF FOOD AND AGRICULTURE

A joint initiative of

Claudio Martini, President of the Region of Tuscany Italy

Vandana Shiva, Executive Director, Research Foundation for Technology

Science And Ecology/Navdanya, India

Manifesto Editor

Jerry Mander, President of the Board of International Forum on Globalization

Commission composition

Vandana Shiva Chair

Miguel Altieri, Professor, Department of Environmental Science Policy and Management,
University of California at Berkeley

Alexander Baranoff, President, National Association of Genetic Safety, Moscow

Debi Baker, Co Director and Chair of the Agricultural Committee of the International
Forum on Globalization

Wendell Berry, conservationist, farmer, author and poet

Marcello Buiatti, Consultant on GMO issues to Tuscany, Professor University of Florence

Peter Einarsson, Swedish Ecological Farmers Association, IFOAM EU Group

Elena Gagliasso, Scientific Coordinator for the 'Lega Ambient'e, Professor, University of
Rome

Bernward Geier, Director, Internation Federation of Organic Agriculture Movements IFOAM

Edward Goldsmith, Author, Founder and Editor of the Ecologist

Benny Haerlin, Foundation of the future of Farming, Germany, Farmer International Coordinator of GMO campaign for Greenpeace

Colin Hines, Author of Localization A Global Manifesto, Fellow, International Forum on Globalization

Vicki Hird, Policy Director, Sustain The alliance for better food and farming

Andrew Kimbrell, President International Center for Technology Assesment

Tim Lang, Professor of Food Policy, Institute of Health Science, City University, London

Frances Moore Lappe, Author, Founder, Small Planet Institute

Alberto Pipo Lernoud, Vice President IFOAM

Caroline Lucas, Member of the European Parliament, Green Party, UK

Jerry Mander, President of the Board of the International Forum on Globalization

Samuel K. Muhunyu, Coordinator, NECOFA {Network for Ecofarming for Africa}

Helena Norberg-Hodge, International Society for Ecology and Culture

Carlo Petrini, Slow Food

Assetou Founé Samake, Biologist, Geneticist, Professor, Faculty of Sciences, University of Mali

Sandra Sumane, Sociologist at the University of Latvia Riga

Percy Schmeiser, Farmer and GMO activist, Canada

Alice Waters, Founder Chez Paniss

Associates

Kristen Corselious, Institute for Agriculture & Trade Policy

Raj Pastel, Food First

Co-ordinator

Caroline Lockhart, Consaltant, ARSIA, Region of Tuscany, Italy

Address

Office of the President of the Region of Tuscany - Via Cavour, 18 - 50129 Firenze

ARSIA Secretariat tel. {+ 39} 055 27551